

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Ποιότητας Ζωής

ΠΟΡΙΣΜΑ

(ΝΟΜΟΣ 3094/2003 "Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις",
άρθρο 4, παράγραφος 6)

(Υπόθεση 16295/2002)

**ΘΕΜΑ:
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΩΝ**

ΒΟΗΘΟΣ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ: Γεωργία Γιαννακούρου
Επιστήμονες: Ν. Βίττης, Κ. Σγάγιας, Ι. Κουβαριτάκη

ΙΟΥΝΙΟΣ 2004

ΚΥΚΛΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΠΟΡΙΣΜΑ

(ΝΟΜΟΣ 3094/03 «ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» ΑΡΘΡΟ 4,
ΠΑΡ. 6)
[ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. ΠΡΩΤ. 16925/29-8-2002]

ΘΕΜΑ

Παραχώρηση αποκλειστικών χώρων στάθμευσης στην περιφέρεια του Δήμου
Αθηναίων

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Γεωργία Γιαννακούρου
Επιστήμονες: Ν. Βίττης- Κ. Σγάγιας- Ι. Κουβαριτάκη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α' ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....
.....3

**Β' ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΚΟΙΝΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....**
.....3

**Γ' ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡ. 52
Ν. 2696/99.....****6**

**Δ' ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2
ΤΟΥ ΑΡ. 52 ΤΟΥ Ν. 2696/99.....**
..... 7

Ε' ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.....
.....9

**ΣΤ' ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΕΜΠΡΟΣΘΕΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΤΑΧ. ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜ.
ΤΑΜΕΙΩΝ.....****10**

Ζ' ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....
.....11

A'
ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣΤΠ) έλαβε την υπ' αρ. πρωτ. 16925/29-8-2002 αναφορά σχετικά με: α) τη μη σύννομη και την κατά συρροή έκδοση, από μέρους του Δήμου Αθηναίων και της Δ/σης Τροχαίας Αττικής, αποφάσεων περί παραχώρησης αποκλειστικών χώρων στάθμευσης σε οχήματα τραπεζών, ασφαλιστικών εταιριών, εφημερίδων, βουλευτών, πρεσβειών, δημοσίων υπηρεσιών, κ.λπ., και β) τον πλημμελή έλεγχο των αρμοδίων οργάνων όσον αφορά την τήρηση των διαλαμβανομένων στις ανωτέρω αποφάσεις όρων παραχώρησης.

Κατόπιν ενδελεχούς διερεύνησης της υπόθεσης, ο ΣΤΠ απηύθυνε, στο πλαίσιο της διαμεσολαβητικής του αποστολής, έγγραφα προς τις κάτωθι υπηρεσίες:

- Τη Διεύθυνση Οδοποιίας και τη Δημοτική Αστυνομία του Δήμου Αθηναίων (επί της υπ' αρ. 16925.02.1/12-12-2002 επιστολής της, η Αρχή έλαβε το υπ' αρ. 15533/23-1-2003 απαντητικό έγγραφο).
- Την Υποδιεύθυνση Τροχαίας Αθηνών (σε απάντηση της υπ' αρ. 16925.02.1/12-12-2002 επιστολής του ΣΤΠ, εστάλη το υπ' αρ. 2501/5/27-α/2-1-2003 έγγραφο).
- Τη Διεύθυνση Εθιμοτυπίας του Υπουργείου Εξωτερικών (επί της υπ' αρ. 16925.02.2/14-3-2003 επιστολής της Αρχής, η εν λόγω υπηρεσία απάντησε δια του υπ' αρ. 822.2/ΑΣ1842/21-4-2003 εγγράφου της).

B'

**ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΚΟΙΝΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ**

Ένας σημαντικός αριθμός αποφάσεων του Δ.Σ του Δήμου Αθηναίων περί παραχώρησης αποκλειστικών θέσεων στάθμευσης εδράζεται στην υπ' αρ. Δ2/3311/27-12-1992 ΚΥΑ (ΦΕΚ3Β'/8-1-1992) και στην τροποποιητική αυτής, υπ' αρ. ΔΜΕΟ/στ/3430/11-6-1993 (ΦΕΚ456Β'/24-6-1993).

Επί του προκειμένου θα πρέπει να σημειώσουμε τα ακόλουθα:

Α) Η εξουσιοδοτική διάταξη του αρ. 52 του Ν. 614/77, όπως και αυτή του Ν. 2094/92, βάσει των οποίων εκδόθηκαν οι ανωτέρω ΚΥΑ που ενέκριναν την παραχώρηση αποκλειστικών χώρων στάθμευσης σε οδικά τμήματα του λεκανοπεδίου Αττικής, δεν παρέχουν στη Διοίκηση τη δυνατότητα να ρυθμίσει θέματα τέτοιας φύσεως. Ειδικότερα, η παρασχεθείσα προς έκδοση ΚΥΑ εξουσιοδότηση αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στη δυνατότητα λήψης μέτρων **απαγόρευσης** ή

περιορισμού της κυκλοφορίας ή της **στάθμευσης** μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοποδηλάτων σε ορισμένη οδό ή οδούς, όπως επίσης και καθορισμού οδών ή λωρίδων κυκλοφορίας - στις οποίες κυκλοφορούν μόνο μέσα δημόσιων οδικών μαζικών μεταφορών προσώπων - που σκοπούν κυρίως στην ανακούφιση και την ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή της οδικής κυκλοφορίας σε συνδυασμό με την εξυπηρέτηση της ανάγκης εξασφάλισης καλύτερων συνθηκών διεξαγωγής της οδικής συγκοινωνίας με τα μέσα δημόσιων οδικών μαζικών μεταφορών προσώπων. Συνεπώς, οι διατάξεις των σχετικών ΚΥΑ κείνται εκτός εξουσιοδοτήσεως και είναι ανίσχυρες, και κατ' επέκταση οι ατομικές διοικητικές πράξεις παραχώρησης αποκλειστικών χώρων στάθμευσης, οι οποίες εκδόθηκαν κατ' επίκληση των εν λόγω κανονιστικών πράξεων, στερούνται νόμιμου ερείσματος.

Β) Όπως αναφέρεται στο κείμενο των υπουργικών αποφάσεων, η έκδοση τους επιβάλλεται εξαιτίας της *«αναγκαιότητας διασφάλισης της ακώλυτης και εύρυθμης λειτουργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Πρεσβειών, Ο.Τ.Α., Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, κινητικά αναπήρων ατόμων και λοιπών φορέων δημοσίου χαρακτήρα, στα πλαίσια εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και της επιβαλλόμενης από το Σύνταγμα υποχρέωσης για την ακώλυτη διακίνηση ιδεών, χωρίς να διαταράσσεται η ομαλή διεξαγωγή της κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών...»*. Από τη διατύπωση αυτή και μόνον συνάγεται ότι η παραχώρηση αποκλειστικών χώρων στάθμευσης δεν συνιστά σε καμία περίπτωση μέτρο που συνάδει εκ του προορισμού του με το πνεύμα των διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, η εκτίμηση δε τυχόν αρνητικών επιπτώσεων της σχετικής ρύθμισης στη διεξαγωγή της οδικής κυκλοφορίας και στην ασφάλεια των πεζών δεν προσδίδει επ' ουδενί σε αυτήν τον χαρακτήρα κυκλοφοριακού μέτρου (βλ. παρακάτω παρ. Α κεφ. Γ).

Γ) Η παραχώρηση αποκλειστικών θέσεων στάθμευσης δεν ηδύνατο να αποφασισθεί δια σχετικής πράξεως του Δ.Σ της εν λόγω δημοτικής αρχής, καθόσον στις σχετικές ΚΥΑ προβλέπεται ότι *«Η οριστικοποίηση των εν λόγω παραχωρήσεων θα γίνεται μετά από έκδοση της σχετικής απόφασης της Δ/νσης Τροχαίας Αττικής με βάση τις προτάσεις της Δ/νσης Οδικής Κυκλοφορίας και Οδικής Ασφάλειας (Δ2) του Υπ.Πε.Χω.Δε....»*

Δ) Δεν καθίσταται σαφές, αν, κατά την έκδοση των σχετικών αποφάσεων, ελήφθησαν υπόψη τεχνικές μελέτες, στο πλαίσιο των οποίων θα βεβαιωνόταν η μη διατάραξη της ομαλής διεξαγωγής της κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών.¹

Ε) Οι σχετικές διατάξεις των ανωτέρω ΚΥΑ θεσπίζουν αδικαιολόγητα προνόμια υπέρ ενός ευρύτατου κύκλου δικαιούχων, άνευ προβλέψεως αυστηρών, αντικειμενικών

¹ Είναι επίσης εξαιρετικά αμφίβολο αν εξετάσθηκε η συνδρομή ουσιωδών προϋποθέσεων, όπως η μη ύπαρξη δεσμεύσεων από σχετική εγκεκριμένη μελέτη στάθμευσης ή ιδιαίτερου ιδιόκτητου χώρου για την εξυπηρέτηση της στάθμευσης οχημάτων του ενδιαφερόμενου φορέα.

και συνταγματικών κριτηρίων, και τελούν σε αντίθεση προς το γενικό περί δικαίου αίσθημα. Οποιαδήποτε ειδική ρύθμιση, δια της οποίας εισάγεται διάκριση υπέρ μιας συγκεκριμένης κατηγορίας προσώπων θα πρέπει να επιβάλλεται εν προκειμένω από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημόσιου συμφέροντος (π.χ παραχώρηση αποκλειστικών χώρων στάθμευσης έμπροσθεν της εισόδου σχολείων, παιδικών σταθμών, νοσοκομείων, πλησίον οικιών ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, κλπ)

Στ) Η ακώλυτη διακίνηση των ιδεών, προς διευκόλυνση της οποίας επετράπη η παραχώρηση χώρων στάθμευσης σε πρακτορεία διανομής ημερησίων Εφημερίδων² (ή σε ραδιοφωνικούς-τηλεοπτικούς σταθμούς), δεν συνδέεται με οποιαδήποτε εκ του Συντάγματος επιβαλλόμενη υποχρέωση διασφάλισης της εγγύτητας των χώρων στάθμευσης με τις εν λόγω εγκαταστάσεις, αλλά με το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα έκφρασης και διάδοσης στοχασμών χωρίς καμία παρεμπόδιση, παρενόχληση ή δυσμενή έννομη συνέπεια³ - σημειωτέον ότι η κατοχύρωση της ελευθερίας της έκφρασης περιλαμβάνει όχι μόνο την διαμόρφωση, κατοχή έκφραση και διάδοση της γνώμης αλλά και την ελευθερία λήψεως της (ακροάσεως, αναγνώσεως, κλπ) – όπως επίσης και με τις θεσμικές εγγυήσεις περί ελευθερίας του τύπου (παρ. 1, παρ.2, αρ. 14 Σ)⁴ και εν προκειμένω με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία κυκλοφορίας ή αποστολής των εντύπων, ήτοι την ελευθερία επιλογής του τρόπου δια του οποίου αυτά θα περιέλθουν από τον τόπο παραγωγής στον τόπο πωλήσεως (ταχυδρομείο, μεταφορικές επιχειρήσεις, ειδικά πρακτορεία τύπου, κλπ).

Ζ) Η παραχώρηση αποκλειστικών χώρων στάθμευσης σε υπηρεσιακά οχήματα δημόσιων υπηρεσιών δεν δύναται να νοηθεί ως μέτρο ικανό να συμβάλει στη διασφάλιση της ομαλής και εύρυθμης λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, όπως μνημονεύεται στο σώμα των σχετικών ΚΥΑ και των αποφάσεων της ανωτέρω δημοτικής αρχής. Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται με τη λήψη των προβλεπομένων από τις οικείες νομοθετικές διατάξεις «εσωτερικών» μέτρων οργανωτικού, λειτουργικού ή πειθαρχικού χαρακτήρα⁵, κατόπιν εκτιμήσεως (στάθμισης) των ιδιαίτερων υπηρεσιακών αναγκών, προτεραιοτήτων και συμφερόντων.

² Κατά την άποψη του ΣτΠ (όπως αυτή έχει διατυπωθεί στα υπ' αρ. 1569.99.2/15-11-1999 και 1569.99.3, 18795.01.1/19-12-2001 έγγραφα του προς τον εκάστοτε Υπουργό Τύπου), οι εγκαταστάσεις των Πρακτορείων Διανομής Ημερησίων Εφημερίδων δεν μπορεί να βρίσκονται σε περιοχές κατοικίας (ή θα μπορούσαν να βρίσκονται υπό ορισμένες προϋποθέσεις και μετά την επιβολή περιβαλλοντικών όρων).

³ Στην περίπτωση της συνταγματικά κατοχυρωμένης ελευθερίας του τύπου - η οποία αποτελεί επιμέρους μορφή εκδήλωσης της εν γένει ελευθερίας της έκφρασης - ως παρεμπόδιση η δυσμενή έννομη συνέπεια θεωρείται η επιβολή λογοκρισίας και κάθε άλλου προληπτικού μέτρου (πχ. η απαίτηση προηγούμενης αδειας για την έκδοση εντύπου ή καταβολής χρηματικής εγγύησης, η κατάσχεση πριν από την κυκλοφορία, τα υπέρρογκα ταχυδρομικά τέλη για τον περιορισμό της διάδοσης των εφημερίδων, η επαχθής φορολόγηση του δημοσιογραφικού χαρτιού, η απαγόρευση κυκλοφορίας εντύπου περιέχοντος ανακριβείς ειδήσεις ή πληροφορίες για τρίτο πρόσωπο, κ.α) ή οποιουδήποτε περιορισμού όσον αφορά πχ. την εθνικότητα ή την ηλικία του εκδότη, τη διαμόρφωση του περιεχομένου, την επιλογή του σχήματος, του αριθμού των σελίδων και της μεθόδου εκτύπωσης και πώλησης, τον καθορισμό του τόπου και του χρόνου εκδόσεως του τύπου, κλπ.

⁴ Στις «ενεργητικά» διατυπωμένες αυτές διατάξεις αντιστοιχεί το παθητικό δικαίωμα του ατόμου και του πολίτη να προμηθεύεται και να διαβάζει ελεύθερα τον τύπο.

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡ. 52 Ν.**2696/99**

Ένας αριθμός αποφάσεων παραχώρησης αποκλειστικών θέσεων στάθμευσης έχει εκδοθεί από το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων και τη Δ/ση Τροχαίας Αττικής κατ' επίκληση του αρ. 52 του προγενέστερου ή μεταγενέστερου ΚΟΚ (ν. 2094/92 κ' ν. 2696/99). Επ' αυτού, η Αρχή κατέληξε στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

Α) Ο προσδιορισμός χώρων στάθμευσης οχημάτων σε κοινόχρηστους χώρους και γενικά ο καθορισμός χώρων στάθμευσης - όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1 της προρρηθείσας διάταξης με την οποία θα μπορούσε να συσχετισθεί⁶ η επίμαχη ρύθμιση εξαιτίας της χρήσεως κοινών όρων στο σχετικό της κείμενο (ενν. «χώροι στάθμευσης») - εντάσσεται σε μια δέσμη μέτρων (κυκλοφοριακών ρυθμίσεων) που αποβλέπουν κατ' αρχάς στη βελτίωση των συνθηκών οδικής κυκλοφορίας, στην ασφάλεια των χρηστών του οδικού δικτύου και στην ομαλή διεξαγωγή της οδικής συγκοινωνίας με τα δημόσια μέσα μεταφοράς⁷. Η παραχώρηση χώρων αποκλειστικής στάθμευσης δεν εξυπηρετεί καμία τέτοια σκοπιμότητα ή άλλως δεν συνιστά μέτρο υπαγορευόμενο από κυκλοφοριακές ανάγκες - προτεραιότητες ή υιοθετούμενο βάσει κυκλοφοριακών κριτηρίων⁸, και, κατά συνέπεια, οι πράξεις παραχώρησης δεν δύνανται να αναζητήσουν το νόμιμο έρεισμα τους στις εν λόγω διατάξεις. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την 1934/98 απόφαση του ΣΤΕ, κρίθηκε ότι *«οι χώροι σταθμεύσεως των αυτοκινήτων στις πόλεις δεν καθορίζονται τυχαίως ή με κριτήριο την απόληψη ανταλλαγμάτων από την παραχώρηση της χρήσεως αλλά βάσει ειδικής κυκλοφοριακής και περιβαλλοντικής μελέτης⁹, η οποία λαμβάνει*

⁵ Πρόκειται για μέτρα διασφάλισης των υποχρεώσεων των δημόσιων υπαλλήλων που επιβάλλονται σε αυτούς, τόσο λόγω της ιδιότητάς τους και της ιδιαίτερης σχέσης εξουσίας προς το Κράτος, όσο και συνεπεία της ένταξής τους στην ιεραρχική δομή της Δημόσιας Διοίκησης. Τέτοιες υποχρεώσεις συνιστούν, ενδεικτικά, το καθήκον εχεμύθειας, η προσήκουσα συμπεριφορά του υπαλλήλου έναντι των προϊσταμένων και των συναδέλφων του, αφενός, και των διοικουμένων, αφετέρου, η παροχή εργασίας ή η λήψη αδείας εντός του οριζόμενου χρόνου, η ανάληψη από τον υπάλληλο καθηκόντων άλλου κλάδου ή ειδικότητας σε περίπτωση επιτακτικής υπηρεσιακής ανάγκης που δεν μπορεί να καλυφθεί με άλλο τρόπο, κ.α

⁶ Η παρ. 6 του αρ. 52 αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στη δυνατότητα λήψης μέτρων **απαγόρευσης ή περιορισμού** της κυκλοφορίας ή της **στάθμευσης** μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοποδηλάτων σε ορισμένη οδό ή οδούς που σκοπούν κυρίως στην ανακούφιση και την ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή της οδικής κυκλοφορίας σε συνδυασμό με την εξυπηρέτηση της ανάγκης εξασφάλισης καλύτερων συνθηκών διεξαγωγής της οδικής συγκοινωνίας με τα μέσα δημόσιων οδικών μαζικών μεταφορών προσώπων.

⁷ Άλλωστε η διάταξη του αρ. 52, δια της οποίας προβλέπεται η δυνατότητα λήψης του μέτρου του καθορισμού χώρων στάθμευσης, στεγάζεται υπό τον τίτλο «Μέτρα ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας» .

⁸ Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στο σώμα όλων σχεδόν των αποφάσεων παραχώρησης αποκλειστικών χώρων στάθμευσης της Δ/σης Τροχαίας Αττικής, επιδιώκεται δια της εκδόσεώς τους η ομαλή και ασφαλή κυκλοφορία πεζών και οχημάτων.

⁹ Σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του π.δ 696/74 (βλ. αρ. 149 επ. περί τεχνικών προδιαγραφών κυκλοφοριακών μελετών), οι κυκλοφοριακές μελέτες σκοπούν στην αντιμετώπιση των κατά την εκπόνηση αυτών υφισταμένων ως και μελλοντικών κυκλοφοριακών αναγκών κατά τρόπο εξασφαλίζοντα την οικονομία, την ασφάλεια και την μεγίστη δυνατή εξυπηρέτηση τούτων. Κατά τη σύνταξη δε των σχετικών μελετών επιχειρείται ανάλυση και μεθοδική αξιολόγηση όλων των απαιτούμενων στοιχείων και κυκλοφοριακών δεδομένων, όπως είναι ο χαρακτήρας, η σύνθεση και η ταχύτητα της κυκλοφορίας, η οποία πρόκειται να εξυπηρετηθεί, η τοπογραφία, η σημερινή και μελλοντική ανάπτυξη της περιοχής, το διαθέσιμο εύρος καταλήψεως, η σπουδαιότητα των διασταυρώσεων οδών, η ποσοστιαία κατανομή της

υπόψη τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, τον κυκλοφοριακό φόρτο στη συγκεκριμένη περιοχή και οδό, το πλάτος της τελευταίας, τις ανάγκες σταθμεύσεως αυτοκινήτων, την οικιστική διαμόρφωση και τα τυχόν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και άλλα ανάλογα κριτήρια, ώστε ο καθορισμός και η κατανομή των θέσεων σταθμεύσεως αυτοκινήτων να γίνεται κατά τρόπο ορθολογικό, και από την άποψη της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων και από την άποψη της προστασίας, κατά το δυνατόν, του περιβάλλοντος, το οποίο επηρεάζεται από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων και συνεκδοχικώς από τον αριθμό, τη θέση και γενικώς τη λειτουργία των χώρων σταθμεύσεως».

Β) Δεν έχει προηγηθεί της έκδοσης αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων ή των Δ/σεων Τροχαίας η εκπόνηση και η έγκριση των σχετικών μελετών από τις τεχνικές υπηρεσίες των Δήμων ή από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ (Δ/ση Οδικής Κυκλοφορίας και Οδικής Ασφάλειας).

Γ) Οι αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων ή των Δ/σεων Τροχαίας, δια των οποίων λαμβάνονται τα αναφερόμενα στην παρ. 1 αρ. 52 μέτρα, έχουν κανονιστικό χαρακτήρα και δημοσιεύονται στην ΕτΚ ή στον τοπικό τύπο αντίστοιχα. Στην προκειμένη περίπτωση, οι επίμαχες αποφάσεις παραχώρησης χώρων αποκλειστικής στάθμευσης, λόγω του ατομικού περιεχομένου τους, δεν έχουν περιβληθεί και δεν θα μπορούσαν άλλωστε να έχουν περιβληθεί τον απαιτούμενο τύπο δημοσιότητας, και ως εκ τούτου, ελλείποντος του συστατικού αυτού στοιχείου, καθίστανται ανύπαρκτες (ανυπόστατες), επιπλέον δε αναπαράγουν τα αμφισβητούμενα κριτήρια που υιοθετήθηκαν από τα αρμόδια διοικητικά όργανα κατά την έκδοση των προαναφερθεισών ΚΥΑ¹⁰ (βλ. παραπάνω κεφ. Β, παρ. Γ' και Δ').

Δ) Δεν προσδιορίζονται επακριβώς οι κανόνες δικαίου που προβλέπουν την έκδοση των σχετικών πράξεων, πάρα μόνον αναφέρεται γενικώς και αορίστως το αρ. 52 - στις επιμέρους παραγράφους του οποίου προβλέπονται, σημειωτέον, μέτρα διαφορετικής στόχευσης – με συνέπεια να στερούνται τούτες νόμιμης αιτιολογίας και κατ' επέκταση νομίμου ερείσματος.

Δ'

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2, ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 52, ΤΟΥ 2696/99

κυκλοφορίας κατά τις βασικές κατηγορίες οχημάτων (επιβατικά, φορτηγά, κλπ), η λειτουργία της οδού ως συνόλου, τόσο για την τοπική, όσο και για την διερχόμενη κυκλοφορία, η διαθέσιμη κυκλοφοριακή ικανότητα αυτής, τα τυχόν ατυχήματα, οι καθυστερήσεις, κλπ.

¹⁰ Ακόμα και αν δεν ετίθεντο τα παραπάνω ζητήματα, εφόσον στο κείμενο των σχετικών αποφάσεων γίνεται επίκληση λόγων γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, θα απαιτείτο, κατά την παρ. 6 του αρ. 52 του Ν. 2696/99, η έκδοση ΚΥΑ.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 52 του ΚΟΚ, τα μέτρα της παρ. 1 του αρ. 52 του ν. 2696/99 δύνανται να ληφθούν προσωρινά, εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών, όταν τούτο επιβάλλεται από ιδιαίτερους λόγους ασφάλειας ή σε έκτακτες περιπτώσεις για την αντιμετώπιση μόνο τελείως προσωρινών καταστάσεων. Στην προκειμένη περίπτωση, οι υπ' αρ. 1333/2-9-1994 (και η υπ' αρ. 1333-Α'/29-12-1999 νεότερη), 3756/31-1-2000, 1578/24-11-1994, 3727/22-12-1999, 4073/9-2-2001, 3820-Α'/15-11-2000 αποφάσεις παραχώρησης θέσης στάθμευσης είτε εκδόθηκαν άπαξ, υπό τον τίτλο «Προσωρινές Κυκλοφοριακές Ρυθμίσεις», και παραμένουν έως σήμερα σε ισχύ, είτε παγιώθηκαν δια συνεχών ανανεώσεων, κατόπιν παρόδου δυο έως εννέα ετών από της εκδόσεως τους - διάρκεια ισχύος που δεν εμπίπτει, σε καμία περίπτωση, στην κοινώς εννοούμενη αντίληψη περί προσωρινού -.

Προσθέτως, όπως συνάγεται από τη διατύπωση της παρ. 2 του άρθρου 52 του ΚΟΚ - όπου υπάρχει ρητή παραπομπή στα μέτρα που ορίζονται στην παρ. 1 του ίδιου άρθρου - η σχετική αρμοδιότητα της Τροχαίας αφορά σε ρυθμίσεις κανονιστικού χαρακτήρα. Οι εξεταζόμενες, όμως, αποφάσεις παραχώρησης της Υποδιεύθυνσης Τροχαίας Αθηνών συνιστούν, αναμφισβήτητα, ατομικές διοικητικές πράξεις - καθόσον θεσπίζουν κανόνες δικαίου αφορώντες εξατομικευμένες ή εξειδικευμένες περιπτώσεις - οι οποίες σημειωτέον καθίστανται ανύπαρκτες (ανυπόστατες), δεδομένου ότι δεν έχουν περιβληθεί, και δεν θα μπορούσαν άλλωστε να έχουν περιβληθεί, λόγω του ατομικού περιεχομένου τους, τον απαιτούμενο τύπο δημοσιότητας (οίκοθεν νοείται ότι και στην περίπτωση των εκδιδόμενων βάσει της παρ. 2 του αρ. 52 του ΚΟΚ αποφάσεων ισχύουν οι παρατηρήσεις που διατυπώνονται στο κεφ Γ', παρ. Α' περί ελλείψεως νομίμου ερείσματος). Επιπλέον δε, δεν συγκεκριμενοποιούνται¹¹ σε αυτές οι λόγοι ασφαλείας που επιβάλλουν την παραχώρηση χώρου αποκλειστικής στάθμευσης, με αποτέλεσμα να πλήττεται ουσιαδώς το κύρος των σχετικών πράξεων. Σημειωτέον, επίσης, ότι οι λόγοι ασφαλείας - όπως προκύπτει τουλάχιστον από την αναζήτηση της πραγματικής βούλησης του νομοθέτη - συνδέονται με την ασφαλή μετακίνηση των χρηστών του οδικού δικτύου και είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν αυτοί περιλαμβάνουν και την γενική (προσωπική) ασφάλεια πολιτικών ή δημόσιων προσώπων. Ενδεχομένως, θα μπορούσε να υποστηριχθεί, καθ' υπερβολή και μόνον, ότι με την παραχώρηση αποκλειστικής θέσεως στάθμευσης και τη μόνιμη φύλαξη του εξαιρούμενου οχήματος επιδιώκεται εμμέσως η ασφαλής κυκλοφορία των διερχόμενων

¹¹ Στην υπ' αριθμ. 3756/2000 απόφαση της Δ/νσης Τροχαίας Αττικής περί παραχώρησης θέσεως στάθμευσης σε ασφαλιστική εταιρία, δεν αναφέρεται επίσης ο συγκεκριμένος αριθμός του εξαιρούμενου οχήματος.

αυτοκινήτων και πεζών, εφόσον περιορίζεται το ενδεχόμενο εκδήλωσης τρομοκρατικής ή άλλης επίθεσης σε βάρος των ανωτέρω προσώπων.

Ε΄

ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σε ορισμένες περιπτώσεις, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων ενέκρινε την παραχώρηση αποκλειστικών θέσεων στάθμευσης σε πρόσωπα που δεν δικαιούνται βάσει των παραπάνω ΚΥΑ αντίστοιχων προνομίων. Ειδικότερα, και όλως ενδεικτικώς, αναφέρεται ότι με την υπ' αρ. 1804/17-6-97 πράξη του ιδίου δημοτικού Συμβουλίου παραχωρήθηκαν τρεις θέσεις στάθμευσης σε δεκαπενθήμερο περιοδικό, καίτοι προβλέπεται από τις διατάξεις των σχετικών ΚΥΑ η δυνατότητα παραχώρησης χώρων στάθμευσης μόνο σε ημερήσιες εφημερίδες, ενώ με την υπ' αρ. 1028/15-4-1997 πράξη του ανωτέρω συλλογικού οργάνου παραχωρήθηκαν δυο θέσεις στάθμευσης σε «υπηρεσιακά αυτοκίνητα»¹² βουλευτή, μη συμμετέχοντος στην κυβέρνηση, μολονότι οι παραπάνω ΚΥΑ επέτρεπαν τέτοια παραχώρηση σε υψηλόβαθμα κυβερνητικά στελέχη. Χαρακτηριστικές επίσης είναι οι περιπτώσεις παραχώρησης θέσεων στάθμευσης σε πολιτικά κόμματα μη εκπροσωπούμενα στη Βουλή ή σε νομικά πρόσωπα που δεν εντάσσονται στον κύκλο των προβλεπόμενων στις ΚΥΑ δικαιούχων.

Πλην των ανωτέρω, παρατηρήθηκαν, βάσει της από 25-3-2003 διενεργηθείσας από την Αρχή αυτοψίας, τα ακόλουθα:

-Σε χώρους στάθμευσης προοριζόμενους για οχήματα δημοσίων υπηρεσιών (δηλαδή οχήματα που φέρουν πινακίδες κυκλοφορίας κρατικών οχημάτων) ήταν σταθμευμένα αυτοκίνητα τρίτων (ιδιωτών). Επίσης, παρατηρείται ότι έμπροσθεν ορισμένων υπουργείων δεσμεύονται αποκλειστικές θέσεις στάθμευσης για οχήματα μη δικαιούμενων προσώπων.

-Παραχωρηθείσες θέσεις στάθμευσης ήταν δεσμευμένες (κατειλημμένες) με κινητά ή μη εμπόδια και εκτός των ωρών λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών (και τραπεζών) κατά παράβαση των όρων των σχετικών ΚΥΑ.

-Δεν γίνεται μνεία των αριθμών των αυτοκινήτων σε πινακίδες όπου επιγράφεται ότι «εξαιρούνται ένα» ή «δύο αυτοκίνητα».

-Έχουν δεσμευθεί, δια της ανάρτησης πινακίδων, θέσεις για υπηρεσιακά οχήματα, χωρίς να προκύπτει η ύπαρξη στον χώρο αυτό κτιρίου δημόσιας υπηρεσίας¹³ (ενδεικτικά αναφέρεται η δέσμευση θέσεων στάθμευσης επί της οδού Ηροδότου).

¹² Είναι σαφές ότι τα αυτοκίνητα οιοδήποτε βουλευτή δεν μπορούν να χαρακτηριστούν υπηρεσιακά

¹³ Στις περιπτώσεις αυτές, πέραν του ότι δεν υπηρετείται η σκοπιμότητα έκδοσης των σχετικών αποφάσεων, ήτοι η εξασφάλιση της εγγύτητας του χώρου στάθμευσης με το κτίριο της δημόσιας υπηρεσίας, παραμένει αδιευκρίνιστος ο προορισμός των παραχωρούμενων θέσεων.

-Έχει παραχωρηθεί θέση στάθμευσης σε υποκατάστημα τραπεζής στην οδό Ομήρου, παρότι αυτό διαθέτει υπόγειο γκαράζ.

-Σε εκτεταμένο τμήμα της οδού Ομήρου, μεταξύ των οδών Πανεπιστημίου και Ακαδημίας έχουν παραχωρηθεί αποκλειστικοί χώροι στάθμευσης, με αποτέλεσμα να επέρχεται η ουσιώδης κατάργηση του κοινόχρηστου χαρακτήρα τους.

-Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων λαμβάνει αποφάσεις παραχώρησης θέσεων στάθμευσης παρά τις αντίθετες εισηγήσεις της Διεύθυνσης Οδοποιίας (τούτο προέκυψε κατά τη διερεύνηση της υπ' αρ. 4324/28-2-2002 αναφοράς)¹⁴.

- Η διάταξη του αρ. 37 του ΔΚΚ, κατ' επίκληση της οποίας εκδόθηκαν οι πρόσφατες αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων (βλ. υπ' αρ. 340/9-02-04)- δεν δύναται να λειτουργήσει ως νόμιμο έρεισμα αυτών, δια τους ίδιους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω σχετικά με τη διάταξη του αρ. 52 του ν. 2696/99 (βλ. παρ. Α και Β, κεφ. Γ')¹⁵

ΣΤ'

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΕΜΠΡΟΣΘΕΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΤΑΧ. ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΤΑΜΕΙΩΝ

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 5299/4-8-1992 απόφαση της Διεύθυνσης Τροχαίας Αττικής απαγορεύεται η στάθμευση «*όλων των οχημάτων προ των εισόδων των κτιρίων των Τραπεζών, Υποκαταστημάτων αυτών, Ταχ. Ταμειυτηρίων και Δημ. Ταμείων. Το μήκος που θα ισχύει η απαγόρευση δεν θα υπερβαίνει τα έξι (6) μέτρα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ακώλυτη και ασφαλής προσέγγιση μόνο για τη στάση (και όχι στάθμευση) ενός (1) οχήματος χρηματαποστολών, το οποίο εξαιρείται της εν λόγω απαγόρευσης τι εργάσιμες ημέρες και ώρες. Η παραπάνω ρύθμιση θα εφαρμόζεται μόνο σε δρόμους όπου η στάση και στάθμευση των οχημάτων είναι ελεύθερη, ενώ αντίθετα δεν θα εφαρμόζεται όπου αυτή απαγορεύεται είτε με σήμανση είτε με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ΚΟΚ*».

Σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται, ότι οι θέσεις αυτές δεσμεύονται επί εικοσιτετραώρου βάσεως (με κινητά ή σταθερά εμπόδια), και καθ' υπέρβαση της επιτρεπομένης εκτάσεως. Προσθέτως δε, διαπιστώνεται η κατάληψη χώρων (θέσεων) σε οδούς όπου απαγορεύεται η στάση και η στάθμευση (ενδεικτικά

¹⁴ Σε ορισμένες περιπτώσεις φαίνεται να υιοθετείται η πρακτική της έμμεσης παραχώρησης θέσεων στάθμευσης δια της - κυκλοφοριακά αδικαιολόγητης - απαγόρευσης της στάσης και της στάθμευσης επί συγκεκριμένου σημείου οδών (π.χ η έκταση επί της οδού Διδότου αρ. 1-7 - όπου υπάρχουν πινακίδες που απαγορεύουν την στάθμευση, μολονότι δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση του συγκεκριμένου τμήματος της οδού (διατομή, κυκλοφοριακός φόρτος κ.λπ.) - έχει καταληφθεί με την τοποθέτηση κινητών εμποδίων υπό την ανοχή των ελεγκτικών διοικητικών οργάνων).

¹⁵ Δεν προκύπτει επίσης από τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση της Αρχής η δημοσίευση των κανονιστικών εν προκειμένω αποφάσεων στην ΕτΚ.

αναφέρεται η χρήση χώρου, κειμένου επί της οδού Μιχαλακοπούλου επί της σηματοδοτούμενης διάβασης των πεζών, εμπροσθεν του μοναδικού άνοιγματος στα κιγκλιδώματα που περιβάλλουν το πεζοδρόμιο της πλατείας Βραζιλίας)¹⁶.

Ζ'

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παραχώρηση αποκλειστικών χώρων στάθμευσης - η οποία επιχειρήθηκε με την έκδοση τόσο των ΚΥΑ όσο και των αποφάσεων του Δήμου Αθηναίων και της Δ/σης Τροχαίας Αττικής - είναι απότοκη τόσο της έλλειψης χώρων στάθμευσης και πολιτικής στάθμευσης, όσο και της απουσίας συνολικού κυκλοφοριακού σχεδιασμού (στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η μη προνοηθείσα των μετακινήσεων με τα μέσα μαζικής μεταφοράς). Η έλλειψη δε χώρων στάθμευσης οφείλεται, αφενός μεν, στη μη εκπλήρωση της θεσμοθετημένης, δια της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.960/79, υποχρέωσης διαμόρφωσης χώρων στάθμευσης στα νεοανεγειρόμενα κτίρια, και αφετέρου, - σε περίπτωση απαλλαγής των υπευθύνων από την σχετική υποχρέωση για υποκειμενικούς ή πολεοδομικούς λόγους ή λόγω μεγέθους, θέσης οικοπέδου, πλάτους, κλίσης οδών, κλπ - στη μη αξιοποίηση, από την έναρξη ισχύος του ίδιου νόμου και έκτοτε, των καταβαλλομένων στο ΕΤΕΡΠΣ, ως συμμετοχή δια την κατασκευή δημοσίας χρήσεως χώρων σταθμεύσεως αυτοκινήτων, εισφορών¹⁷, καθώς και στη μη απόδοση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων από τα πολεοδομικά και οικονομικά κριτήρια που θεσπίστηκαν προς ενθάρρυνση της κατασκευής περισσότερων χώρων στάθμευσης.

¹⁶ Βλ. επίσης τις παρατηρήσεις που διατυπώνονται στην παρ. Γ' και Δ' κεφ. Γ' περί δημοσιότητας και ελλιπούς αιτιολόγησης αντιστοίχως.

¹⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν.960/79, «το κατά τας διατάξεις του προηγουμένου άρθρου έσοδον του ΕΤΕΡΠΣ, ως και το προϊόν των κατά τας παρ. 5 και 6 του άρθρ. 3 και παρ. 2 του άρθρ. 4 του παρόντος προστίμων τα οποία επίσης περιέρχονται εις το ΕΤΕΡΠΣ, διατίθενται αποκλειστικώς διά την δημιουργίαν δημοσίας χρήσεως χώρων σταθμεύσεως αυτοκινήτων, μη αποκλεισμένης της διαθέσεως προς τον σκοπόν τούτον και ετέρων πόρων του ΕΤΕΡΠΣ. Προς τούτο χρηματοδοτούνται ή δανειοδοτούνται υπό του ΕΤΕΡΠΣ κατά προτεραιότητα α) Δήμοι ή Κοινότητες ή Δημοτικά ή Κοινοτικά Επιχειρήσεις, β) το Δημόσιον, γ) Δημόσιαι Επιχειρήσεις, δ) Οργανισμοί Κοινής Ωφελείας ή και δανειοδοτούνται α) Συνεταιρισμοί, β) Ιδιωτικά Επιχειρήσεις», ενώ σύμφωνα με την παρ. 5, του ίδιου άρθρου, «η δημιουργία των χώρων τούτων σταθμεύσεως συνιστά δημοσίαν ωφέλειαν, επιτρεπομένης της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως των προς τούτο απαιτουμένων ακινήτων, υπέρ και δαπάναις του αναλαμβάνοντος την δημιουργίαν του χώρου σταθμεύσεως Δημοσίου ή του ΕΤΕΡΠΣ ή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοικήσεως ή δημοτικού ή κοινοτικού νομικού προσώπου ή επιχειρήσεως ή δημοσίας επιχειρήσεως ή επιχειρήσεως μικτής οικονομίας ή ετέρου νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Το ήμισυ των ανωτέρων προστίμων αποδίδεται υπό του ΕΤΕΡΠΣ εις τους οικείους Δήμους ή Κοινότητας εντός τριμήνου από της εγκρίσεως της μελέτης ανεγέρσεως δημοσίας χρήσεως σταθμού αυτοκινήτων από τας αρμοδίας αρχάς χρησιμοποιούμενον πάντοτε διά τον αυτόν σκοπόν" (αντικ.παρ.1 από άρθρ. 5 παρ. 1 Ν. 1221/1981)».

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ο ΣΤΠ κρίνει σκόπιμες για την πλήρη αποκατάσταση της νομιμότητας και την αποτροπή επαναλήψεως στο μέλλον παρόμοιων μορφών κακοδιοίκησης, τις ακόλουθες ενέργειες:

-Την έκδοση εγκυκλίου από τους συναρμοδίους υπουργούς στην κατεύθυνση των προεκτεθεισών επισημάνσεων, έτσι ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο έκδοσης νεότερων αποφάσεων παραχώρησης κατ' επίκληση των επίμαχων ΚΥΑ.

- Την προηγούμενη οριοθέτηση ενός αυστηρά περιορισμένου κύκλου δικαιούχων¹⁸ (βλ. ανωτέρω, παρ. β κεφ. Β'), σε περίπτωση παροχής ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης προς έκδοση πράξεων παραχώρησης αποκλειστικών χώρων στάθμευσης και την νομοθετική πρόβλεψη της υποχρέωσης της Διοίκησης περί προηγούμενης λήψεως υπόψη κυκλοφοριακών κριτηρίων και εκτιμήσεως ενδεχόμενου περιορισμού του κοινόχρηστου χαρακτήρα των χώρων σταθμεύσεως.

- Την άμεση ενημέρωση των υπέρ των παραχώρηση σχετικά με το ανυπόστατο των εκδοθεισών αποφάσεων και τη σταδιακή καθαίρεση των ειδικών σημάτων (πινακίδων).

-Την αξιοποίηση των καταβαλλομένων στο ΕΤΕΡΠΣ εισφορών για την κατασκευή δημόσιων χώρων στάθμευσης.¹⁹

-Την νομοθετική πρόβλεψη της υποχρέωσης εγκαταστάσεως των δημοσίων υπηρεσιών σε κτίρια διαθέτοντα θέσεις στάθμευσης, σε περίπτωση μισθώσεως τούτων (εξυπακούεται ότι η σύμβαση μίσθωσης θα περιλαμβάνει τους αναλογούντες στη μισθωθείσα επιφάνεια του κτιρίου χώρους στάθμευσης).

Υπό το ίδιο πνεύμα αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η άσκηση από τη Διοίκηση της αρμοδιότητας θέσπισης κυκλοφοριακών ρυθμίσεων θα πρέπει να διατρέχεται από την αρχή της συντονισμένης δράσης. Η λήψη οποιουδήποτε - προβλεπόμενου από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας - μέτρου με προφανή υπερτοπικό (μη σημειακό) χαρακτήρα θα πρέπει να υπακούει σε ένα συνεκτικό σχέδιο διεπόμενο από μια συνολική στρατηγική αντίληψη ή άλλως να συμβαδίζει με τις κατευθυντήριες γραμμές που θα χαράσσονται στο πλαίσιο ενός μητροπολιτικού σχεδιασμού.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ευελπιστεί στη θετική ανταπόκριση των εμπλεκόμενων υπηρεσιών στις προτάσεις του παρόντος πορίσματος και παραμένει στη διάθεση τους για κάθε σχετική πληροφορία.

¹⁸ παρ. 6 αρ. 21 Σ «Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας» Κρίνεται σκόπιμο να εξετάζεται η ανάγκη παραχώρησης στάθμευσης σε γονείς ή κηδεμόνες που εξυπηρετούν άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

¹⁹ Θα ήταν σκόπιμη επίσης η λήψη μέτρων που θα απέβλεπαν στην υιοθέτηση ενιαίας τιμολογιακής πολιτικής όσον αφορά το κόστος στάθμευσης σε ιδιωτικούς σταθμούς αυτοκινήτων (πχ. η επιβολή περιορισμού ως προς την ανώτατη επιτρεπόμενη τιμή, απόλυτη σχέση και αναλογία χρόνου και κόστους στάθμευσης) ή η παροχή φορολογικών ή άλλων κινήτρων στους ιδιοκτήτες αυτών.

**Ανταπόκριση της Διοίκησης επί των προτάσεων του συνταχθέντος
πορίσματος**

Οι κύριοι αποδέκτες του πορίσματος δεν κατέστησαν γνωστές στην Αρχή, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, και έως την ημερομηνία (24-09-04) καταχωρήσεως του στην ιστοσελίδα του θεσμού, τις ενέργειες τους σχετικά με την εφαρμογή των διατυπωθεισών προτάσεων της ή τουλάχιστον τους λόγους που δεν επιτρέπουν την αποδοχή τους. Κατ' εξαίρεση, η Δ/νση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα νομοθετικής πρόβλεψης περί υποχρέωσης εγκαταστάσεως δημοσίων υπηρεσιών σε κτίρια διαθέτοντα θέσεις στάθμευσης, κατά την περίπτωση μισθώσεως τούτων, παρήσχε στην Αρχή τη διαβεβαίωση, δια του υπ' αριθ. πρωτ. 29945/6-8-04 εγγράφου της, ότι θα εξετάσει την σχετικού περιεχομένου πρόταση της Αρχής, κατά την τροποποίηση- συμπλήρωση και εκσυγχρονισμό του Ν. 960/79.